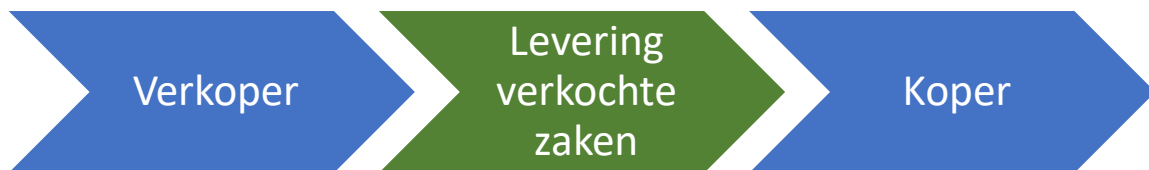

FENEX – advies contractuele relaties expediteur vervoersketen

De expediteur is per definitie een intermediair (tussenpersoon). Voordat de expediteur wordt ingeschakeld, is doorgaans een koopovereenkomst gesloten. De expediteur wordt ingeschakeld om de logistieke verplichtingen uit de koopovereenkomst te (laten) verzorgen ten behoeve van de koper, ofwel de verkoper. Ter uitvoering van de logistieke verplichtingen schakelt de expediteur vervoerders in, verricht zij douanewerkzaamheden, verzorgt zij opslag en andere value added logistics en schakelt zij indien nodig agenten in om in andere landen de nodige werkzaamheden te verrichten. Dit adviesdocument is bedoeld om de vervoersketen en de daarbij behorende contractspartijen in beeld te brengen. De douaneketen en de andere logistieke activiteiten worden dus buiten beschouwing gelaten.

Koopovereenkomst

Wij gaan er in dit adviesdocument vanuit dat bij de koopovereenkomst slechts twee partijen zijn betrokken, de koper enerzijds en de verkoper anderzijds. In de koopovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de verplichtingen van beide partijen, zoals de koopprijs, eigendomsvoorbehoud, de soort, kwaliteit, omvang en overige kwaliteiten van de zaken en leveringscondities. Vaak wordt als leveringsconditie voor een Incoterms® gekozen. Uit de overeengekomen Incoterms® blijken de verplichtingen, risico's (schade/verlies) en de kosten ten aanzien van de levering van de zaken.

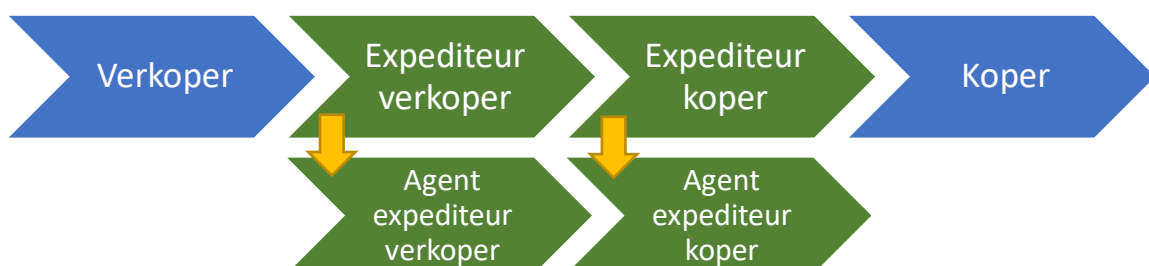
Expediteur

Zowel de verkoper als de koper zullen doorgaans iemand inschakelen om de leveringsverplichtingen namens hen te (laten) verrichten. Vaak schakelen ze hiervoor een expediteur in, als spin in het web.

Agenten

De expediteur kan gebruik maken van een of meerdere agenten die bepaalde werkzaamheden verricht. Zo kan een expediteur die door de verkoper is ingesteld en waar de leveringsterm DDP is afgesproken, een agent hebben die de goederen van een zeevervoerder in ontvangst laat nemen en weer zorgt voor het vervoer vanaf de terminal naar de eindbestemming.

Vervoerders

Ten behoeve van de overeenkomst zal de expediteur ook overeenkomsten sluiten met vervoerders. Een vervoerovereenkomst is altijd een overeenkomst waar meerdere partijen bij betrokken zijn. De vervoerder heeft namelijk altijd te maken met een partij aan de laadzijde, en een partij aan de loszijde. De expediteur kan de overeenkomst met de vervoerder op eigen naam sluiten, maar ook op naam van haar opdrachtgever.

Expediteur handelt op eigen naam:

Als de expediteur een overeenkomst op eigen naam sluit met de vervoerder, is de expediteur de contractuele wederpartij van de vervoerder, en dus aansprakelijk voor alle schades en kosten die uit de vervoerovereenkomst voortvloeien. Deze kan hij dan weer trachten te verhalen op haar opdrachtgever (afhankelijk van de inhoud van die overeenkomst). Er zijn dus twee overeenkomsten, een tussen de koper/verkoper en de expediteur, en een tussen de expediteur en de vervoerder.

Expediteur handelt in naam van haar opdrachtgever:

Als de expediteur op naam van haar opdrachtgever de overeenkomst met de vervoerder heeft gesloten, valt de expediteur er als het ware 'tussenuit' en komt de overeenkomst tot stand tussen de opdrachtgever van de expediteur en de vervoerder. Ook hier zijn er twee overeenkomsten, een tussen de koper/verkoper en de expediteur, en een tussen de koper/verkoper en de vervoerder. Tussen de vervoerder en de expediteur bestaat geen contractuele relatie, zij hebben over en weer dan ook niets van elkaar te vorderen.

Shipper

De wederpartij van de vervoerder is de shipper (afzender). Als de expediteur in eigen naam handelt, is de expediteur dus de shipper. Als de expediteur in naam van haar opdrachtgever handelt, is haar opdrachtgever de shipper.

Consignee

De shipper bepaalt aan wie de vervoerder moet afleveren. Als sprake is van een vrachtbrief (bijvoorbeeld bij wegvervoer, luchtvervoer, spoorvervoer, binnenvaart of zeetransport (seawaybill)) zal dat degene zijn die de door de shipper als zodanig bij de vervoerder is gemeld. In geval van een bill of lading of een ander verhandelbaar vervoerdocument, is dat degene die zich jegens de vervoerder met het document in handen als rechthebbende presenteert. Op grond van de vervoerovereenkomst heeft de consignee (geadresseerde) dus recht op aflevering van de goederen.

Doordat de consignee van dit recht gebruik maakt (door afgifte van de goederen te verlangen of vervangende schadevergoeding te vorderen), treedt deze consignee toe tot de vervoerovereenkomst. Er is dan een overeenkomst tussen de vervoerder enerzijds en de shipper en consignee anderszijds.

Door toetreding tot de vervoerovereenkomst verkrijgt de consignee niet alleen rechten (het recht tot aflevering van de goederen en het recht op het vorderen van schadevergoeding), maar ook plichten.

Vervoerders laten de kosten die verband houden met het vervoer vaak rusten op de goederen (denk hierbij aan vracht, terminalkosten, demurrage en detention etc.). Als deze kosten niet door de shipper zijn betaald, zal de vervoerder deze kosten op grond van de met de afzender gesloten overeenkomst (waarvan doorgaans voorwaarden (terms & conditions) deel van uitmaken) kunnen verhalen op de consignee, die is immers toegetreden tot die overeenkomst. Dit is uiteraard afhankelijk van de inhoud van de overeenkomst. Win bij twijfel altijd juridisch advies in.

Terminals

De vervoerder zal doorgaans ook hulppersonen inschakelen. Bijvoorbeeld agenten die namens de vervoerder een overeenkomst sluiten, maar ook met terminals, die namens de vervoerder de goederen in ontvangst nemen, tijdelijk opslaan en laden in het voertuig, en terminals die namens de vervoerder de goederen lossen van het voertuig, tijdelijk opslaan, en afgeven aan de rechtmatige persoon. Er zijn hier dus twee overeenkomsten, een tussen de vervoerder enerzijds en de shipper en consignee anderszijds, en een tussen de vervoerder en de laad- en/of losterminal.

Complete plaatje

Als we dan kijken naar het totaal van vervoerovereenkomsten (los van douane, opslag etc.), dan krijg je bij bijvoorbeeld een verkoop CPT waarbij geleverd wordt op de losterminal (dit kan een terminal van alle modaliteiten zijn, dus ook voor lucht, zee, spoor en binnenvaart) de volgende (simpele) keten:

